

dr. sc. MIRNA KOSTOVIĆ SRZENTIĆ

„Sjećam se u dijelovima i s prekidima jer sam povremeno gubila svijest”

✍ RAZGOVOR VODILA: Zrinka Pukljak Iričanin

Nametnuti agresorski rat nanio je hrvatskome narodu velika zla, uništio brojne živote, ostavio mnoge osobe s invaliditetom, s traumama te načinio velike materijalne štete. Među raketiranim gradovima bio je i Grad Zagreb 2. i 3. svibnja 1995. Jedna od teško ranjenih osoba u tim napadima bila je i današnja nastavnica Zdravstvenoga veleučilišta, dr. sc. Mirna Kostović Srzentić, koja je o tom događaju prvi put javno govorila ove godine u Memorijalnom centru raketiranja Zagreba 1991./1995. u Petrićevoj ulici.

Često pojedinci i danas nerado govore o svojim ranjavanjima, traumama. Tako su i među potresnijim danima u povijesti grada Zagreba bili dani 2. i 3. svibnja 1995. kad je srpski agresor, ne birajući ciljeve, raketirao samo središte metropole. Dan ranije, 1. svibnja, u vojno-redarstvenoj operaciji Bljesak Hrvatska vojska i specijalna policija Republike Hrvatske oslobodile su okupirana područja zapadne Slavonije. U svojoj nemogućnosti, srpski je agresor 2. i 3. svibnja 1995. u osvetničkom napadu raketirao samo središte Zagreba, prostor bez vojnih ciljeva, pun civilnih i za život vitalnih objekata – dječju bolnicu u Klaićevoj ulici, Hrvatsko narodno kazalište, školu u Križanićevoj ulici, raskrižje Draškovićeve i Vlaške ulice te Strossmayerov trg. Koristili su raketni sustav Orkan M-87, specifičan po kasetnom punjenju, tzv. zvončićima – malim bombama punjenima čeličnim ⇨

kuglicama koje se raspršuju tako da imaju veliku moć ozljeđivanja i ubijanja ljudi na otvorenom prostoru. U ta dva dana u napadima na Zagreb poginulo je sedam, a ranjeno 205 civila, od čega 49 teško. Raketiranje je zapovjedio Milan Martić, predsjednik nepriznate tzv. Republike Srpske krajine, te ga je za taj ratni zločin protiv civila kasnije haški sud osudio na 35 godina zatvora.

Donirala kožnu jaknu s vidljivim tragovima gelera

Jedna od teško ranjenih osoba u tim napadima bila je i današnja nastavnica Zdravstvenoga veleučilišta, dr. sc. Mirna Kostović Srzentić. Mirna je o događajima i svojem ranjavanju 3. svibnja 1995. po prvi put javno govorila ove godine, prigodom obilježavanja 22. godišnjice tog zločinačkog čina, u Memorijalnom centru raketiranja Zagreba 1991./1995. u Petrićevoj ulici. Tom prigodom Muzeju grada Zagreba donirala je kožnu jaknu koju je nosila tijekom napada, na kojoj su vidljivi tragovi gelera koji su je ozlijedili. U svjedočenju u Memorijalnim centru Mirna je iznijela niz sjećanja na te dane u Zagrebu. U to je vrijeme bila studentica na drugoj godini psihologije i dan prije svojeg ranjavanja vijest o padanju „zvončića” po križanju Draškovićeve i Vlaške dočekala je na fakultetu. Njezin otac, akademik Ivica Kostović, u to je vrijeme bio potpredsjednik Vlade i član Vijeća obrane i nacionalne sigurnosti te je sudjelovao na pregovorima u Pakracu i Okučanima, gdje je pobunjenicima nudio mirno rješenje.

I danas ima u tijelu petnaestak gelera

Prisjećajući se, dr. Kostović Srzentić navodi da je 3. svibnja bio sunčan dan i baš zato je, umjesto da, kao i obično, putuje tramvajem, odlučila prošetati do fakulteta. Kad je na Mažuranićevu trgu u svojoj blizini čula praskove, znala je o čemu je riječ, jer je popodne dana ranije provela s obitelji slušajući vijesti i informacije o karakteristikama kasetnih bombi – zvončića. Pokušala se skloniti u Obrtničkom domu, ali je u jednom trenutku pogođena s leđa. U tom je napadu zadobila višestruke ozljede obje ruke, leđa i trbušne šupljine, te je tri puta operirana, između ostaloga i zbog peritonitisa i vađenja gelera iz ruku. U različitim dijelovima tijela i danas ima petnaestak gelera.

Shvatila da je pogođena i sama bolnica

„Svega što je uslijedilo nakon što sam pogođena sjećam se u dijelovima i s prekidima, jer sam povremeno

gubila svijest”, navodi dr. Kostović Srzentić. „Zahvaljujući prisebnosti prolaznika, relativno su me brzo kombijem koji je slučajno naišao prebacili u bolnicu u Klaićevoj. Ni danas ne znam po čemu, ali sjećam se da sam, usprkos intenzivnoj boli i jakom krvarenju, ubrzo shvatila da je pogođena i sama bolnica.”

Zanimljivo je da je ove godine sasvim slučajno preko kolege s posla upoznala medicinskog tehničara koji je tog svibnja 1995. bio uz nju u bolnici u Klaićevoj. Iako je od tada prošlo mnogo vremena, u zajedničkom razgovoru zaključili su da im se sjećanja i detalji koji se odnose na ono što se događalo u bolnici u trenutku napada zapravo jako podudaraju. O požrtvovnosti i kvaliteti njege medicinskog osoblja u ratnim uvjetima priča s osobitom zahvalnošću. „Hvala dr. Željku Miliću, koji me vrlo sabrano i mirno dva dana operirao. Hvala medicinskoj sestri koja je, kad su mi rendgenom slikali cijelo tijelo, stala iza mene i držala me, bez zadržke i bojazni zbog toga što je time i sama bila zračena.”

U bolnici saznala za smrt studenta

O izvanrednosti i složenosti cijele situacije u kojoj se našla dr. Kostović Srzentić govori i to što je spletom okolnosti, kao 20-godišnjakinja, tjednima ležala na odjelu dječje intenzivne njege. „Sve mi se pobrkalo, tako da sam medicinske sestre počela zvati ‚teta’ iako su neke od njih zapravo bile moje dobi.” Nakon ranjavanja i tijekom oporavka teme o besmislu rata i ugrožavanja drugih ljudskih bića neko su vrijeme dominirale pred temama uobičajenima za osobe njezine dobi. Kao najbolnijeg u cijelom procesu sjeća se trenutka kada joj je otac, nešto više od mjesec dana nakon ranjavanja, priopćio kako je preminuo Luka Skračić, mladić kojeg nikad nije upoznala, ali s kojim je imala mnogo sličnosti. Bio je samo godinu dana mlađi i student filmske režije. Podlegao je ranama od granatiranja. Tada je shvatila koliko je i sama bila blizu da izgubi život. Luka je pogođen također na Mažuranićevu trgu, ispred Akademije dramskih umjetnosti, na putu za nastavu. No uz veliku podršku obitelji i prijatelja Mirna se polako, ali uspješno ipak vratila studiju te su i ona i njezina obitelj, koja je sve to intenzivno proživljavala, nastavili normalno živjeti. „Tek kad sam i sama postala majkom dvoje djece mogla sam do kraja shvatiti kroz što su prilikom mojeg ranjavanja prolazili moji roditelji”, ističe dr. Kostović Srzentić. Danas napominje kako je svjesna da je, s obzirom na sve što se tih dana događalo u Zagrebu, zapravo imala i malo sreće. U bogat i ispunjen život dr. Kostović Srzentić vratila je, kako sama kaže, spremnost da oprost i činjenica da usprkos svemu što je prošla nikada nikoga ni zbog čega nije mrzila. □